Menggalakkan Sistem Kewangan Islam yang Progresif dan Inklusif

Pada tahun 2023, Bank Negara Malaysia (BNM) menumpukan usahanya ke arah memperkukuh ekosistem kewangan Islam untuk terus menyokong ekonomi yang mampan, inklusif dan pelbagai.

Pada tahun 2023, BNM meneruskan usahanya untuk meningkatkan peranan dan sumbangan kewangan Islam dalam menyokong pembangunan sosioekonomi di Malaysia. BNM bekerjasama dengan industri kewangan Islam untuk meningkatkan penggunaan kewangan berasaskan nilai bagi memenuhi keperluan kewangan pengguna dan perniagaan. Inisiatif yang khusus telah dilaksanakan untuk menggalakkan penyelesaian inovatif melalui projek rintis yang diterajui industri dan memudahkan pengawalseliaan kewangan. Di samping itu, BNM terus melaksanakan strategi ke arah memajukan Malaysia sebagai gerbang antarabangsa untuk kewangan Islam. Hal ini termasuk memperdalam pasaran kewangan Islam Malaysia dan mengeratkan hubungan antarabangsa.

Industri perbankan Islam dan takaful terus berkembang pada tahun 2023. Bahagian industri perbankan Islam daripada jumlah pembiayaan sistem kewangan meningkat daripada 44.5% pada tahun 2022 kepada 45.6% pada tahun 2023 manakala bahagian industri

Gambar Rajah 1: Pertumbuhan Industri Perbankan Islam dan Takaful pada Tahun 2023

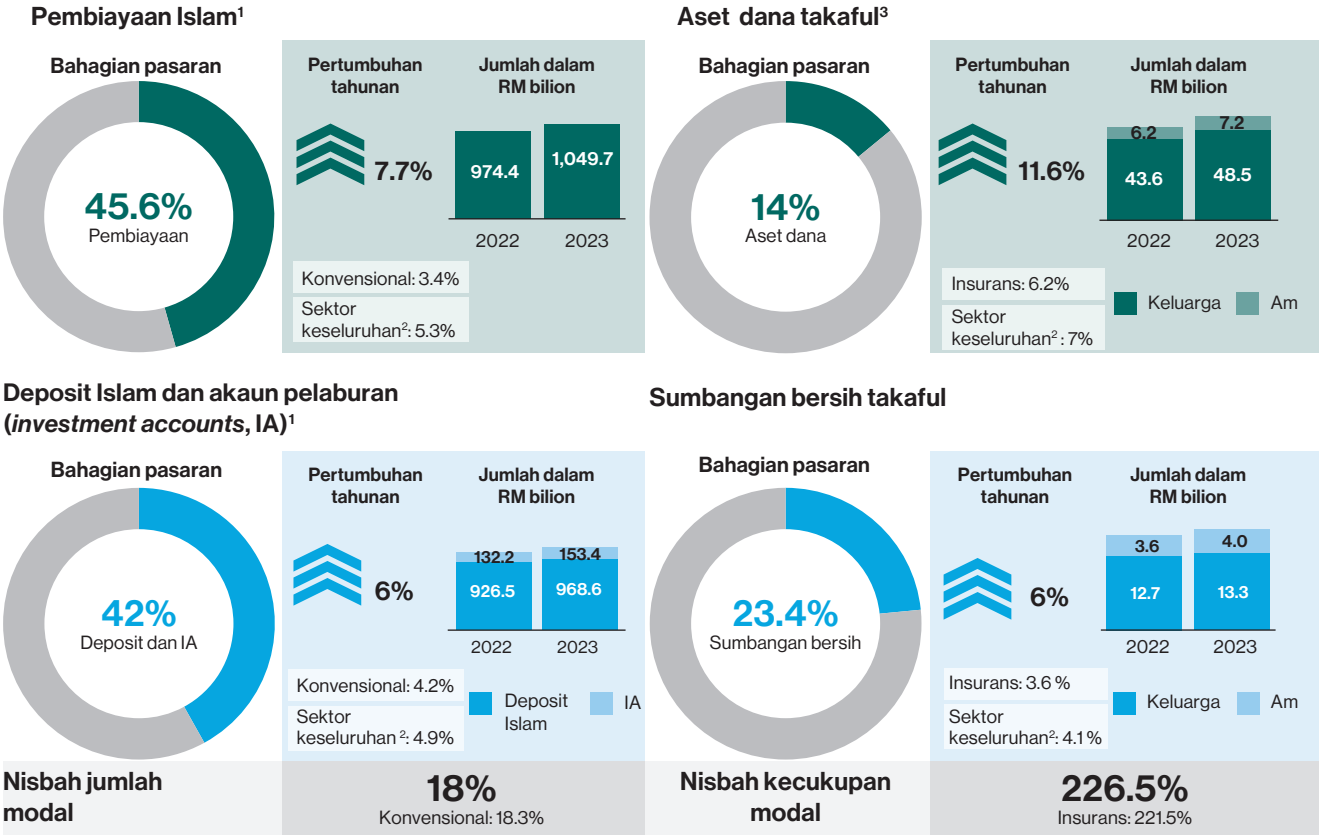

Nota: [1] Termasuk institusi kewangan pembangunan.
[2] Pertumbuhan tahunan bagi sektor keseluruhan merujuk gabungan sektor Islam dengan konvensional.
[3] Tidak termasuk aset dana pemegang saham.

Sumber: Bank Negara Malaysia

Gambar Rajah 2: Inisiatif dan Sumbangan Utama Kewangan Islam pada Tahun 2023

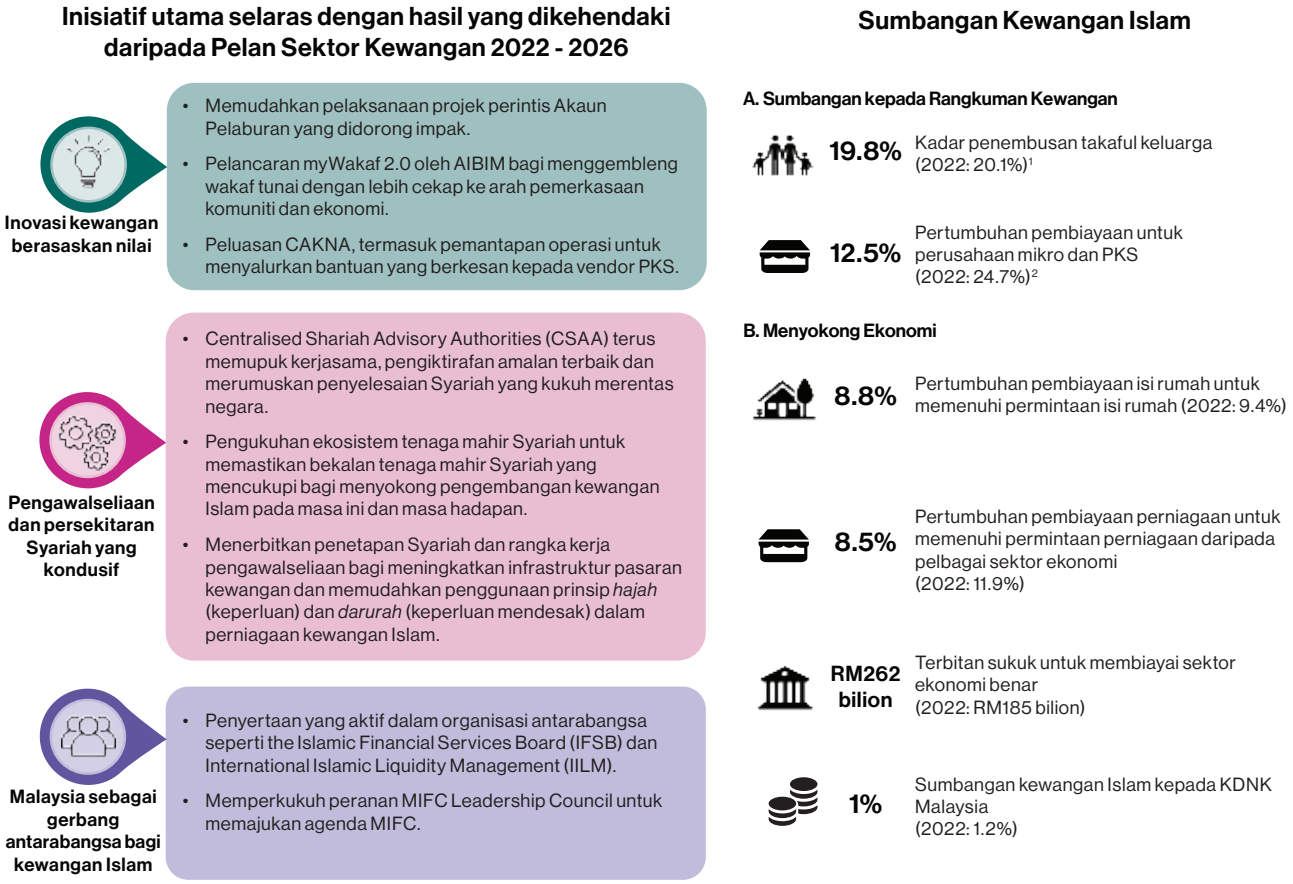

Nota: [1] Penembusan takaful keluarga menjadi sederhana disebabkan oleh pertumbuhan perniagaan baharu yang lebih rendah serta peningkatan bilangan sijil yang telah ditamatkan dan diserahkan.
[2] Pertumbuhan pada tahun 2022 adalah lebih tinggi disebabkan oleh kesan asas berikutan pandemik COVID-19.

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Statistik Malaysia dan Persatuan Institusi Perbankan dan Kewangan Islam Malaysia (Association of Islamic Banking and Financial Institutions Malaysia, AIBIM)

takaful daripada jumlah caruman bersih meningkat daripada 23% pada tahun 2022 kepada 23.4% pada tahun 2023. Institusi perbankan Islam dan takaful juga kekal berdaya tahan dan mempunyai tahap modal yang kukuh (Gambar Rajah 1). Kedudukan ini membolehkan industri kewangan Islam untuk terus menyokong keperluan pembiayaan para peniaga termasuk perusahaan kecil dan sederhana (PKS) serta isi rumah, selain memberikan perlindungan kewangan (Gambar Rajah 2).

Menggalakkan Rangkuman, Kemampanan dan Kesan Sosial Positif

Akaun Pelaburan yang didorong impak

Seperti yang digariskan dalam Pelan Sektor Kewangan 2022–2026, BNM terus memudahkan pembangunan Akaun Pelaburan (Investment Accounts, AI) yang didorong impak untuk pembiayaan berasaskan nilai. Pada tahun 2023, projek rintis oleh sebuah bank Islam telah dilancarkan untuk membiayai pelaburan berasaskan aset-aset yang selaras dengan Matlamat Pembangunan Mampan (Sustainable Development Goals, SDG) dalam bidang seperti tenaga boleh diperbaharui, pengangkutan bersih dan pengurusan sisa. Projek rintis ini merangkumi ciri-ciri pelaburan semula sosial dengan sebahagian daripada pulangan pelaburan akan disalurkan kepada projek berimpak sosial, termasuk iTEKAD. Maklumat lanjut tentang iTEKAD boleh didapati dalam bab 'Menggalakkan Sistem Kewangan yang Progresif dan Inklusif'. Bagi terus menggalakkan IA yang didorong impak, BNM akan menyemak semula Dokumen Dasar mengenai Akaun Pelaburan pada tahun 2024. Semakan semula ini bertujuan untuk memanfaatkan lagi potensi IA bagi menyokong aliran pembiayaan berasaskan nilai, di samping mengekalkan persekitaran pengawalseliaan berasaskan tahap risiko yang sewajarnya.

Meningkatkan akses PKS kepada kemudahan pembiayaan melalui CAKNA

Pada tahun 2023, CAKNA[1] terus menyokong PKS yang telah melaksanakan kontrak pemerolehan kerajaan untuk menguruskan aliran tunai mereka. Pada tahun itu, kemudahan pendanaan bukan hutang berjumlah RM413.7 juta telah disediakan, sekali gus memberikan manfaat kepada 64 vendor PKS di 10 kementerian yang mengambil

Gambar Rajah 3: Penambahbaikan CAKNA pada tahun 2024 – Perluasan dan Pemantapan Operasi untuk Terus Memberikan Bantuan yang Berkesan kepada PKS

Perluasan Skop Perniagaan dan Jenis Instrumen

- Perluasan kepada semua kementerian dan agensi-agensi peringkat negeri
- Perluasan kepada pembiayaan pra sebelum penghantaran, yang dikenali sebagai CAKNA II

Pemantapan Operasi

- **Pengesahan invois** – Saluran pengesahan invois yang lebih fleksibel bagi mempercepatkan proses pengesahan oleh agensi kerajaan
- **Sistem pemerolehan** – Penyertaan kontrak-kontrak kerajaan yang diterbitkan di luar sistem pemerolehan kerajaan iaitu 'e-perolehan'

Persekitaran Kondusif

- **Insentif cukai** – Pelanjutan olahan duti setem nominal
- **Kadar Penentuan harga** – Pemansuhan had penentuan harga bagi membolehkan penentuan harga yang kompetitif berdasarkan pasaran
- **Kesedaran** – Mempergiat kempen kesedaran bagi menggalakkan penyertaan vendor PKS dan institusi kewangan

Testimoni daripada Pengguna CAKNA

'CAKNA membantu saya untuk mengutamakan pembayaran gaji kakitangan tepat pada masanya'

Saya sentiasa mengutamakan pembayaran perbelanjaan gaji, dan CAKNA membolehkan saya menguruskannya dengan berkesan. Saya amat menghargai harga berpatutan yang ditawarkan oleh CAKNA dan kepantasan penyampaiannya - kami menerima dana kami daripada institusi kewangan dalam tempoh dua minggu selepas membuat permohonan. Kami telah berkecimpung dalam perniagaan ini selama 16 tahun, kami mula menggunakan CAKNA sejak tahun lepas dan kami akan menggunakan CAKNA untuk semua kontrak kerajaan yang sedang dilaksanakan dan yang akan datang.

Pemilik perniagaan, pembekal perkhidmatan keselamatan dan pengawasan kepada KKM[1] dan KPM[2]

'Margin mudah tunai CAKNA yang tinggi memberi manfaat kepada vendor kerajaan'

CAKNA memudahkan pengurusan pusingan tunai bulanan kami, sekali gus membolehkan pembayaran perbelanjaan perniagaan yang tepat pada masanya seperti pembayaran gaji kakitangan. Saya dapati margin mudah tunai CAKNA sangat menarik, berbanding dengan penyedia lain. Kami telah beroperasi selama lebih 30 tahun, kami mula menggunakan CAKNA pada tahun lepas dan kami tidak akan berpatah balik.

Pemilik perniagaan, pembekal makanan dan perkhidmatan pembersihan kepada KPM[2] untuk sekolah

'CAKNA tidak menjejaskan tahap hutang dan tidak perlu cagaran'

CAKNA bermanfaat untuk kami mengekalkan kelancaran aliran tunai. Kami menggunakan CAKNA untuk perbelanjaan modal dan perbelanjaan operasi, berikutan rancangan pengembangan perniagaan luar negara kami di Arab Saudi. CAKNA tidak menjejaskan tahap hutang dan tidak perlu cagaran. Syarikat kami telah beroperasi sejak tahun 2002, dan kami telah mula menggunakan CAKNA pada tahun lepas. Justeru saya menggalakkan vendor PKS lain untuk memanfaatkan skim ini.

Pengendali, perkhidmatan pembangunan dan penyenggaraan sistem IT kepada KDN[3]

[1] Kementerian Kesihatan Malaysia
[2] Kementerian Pendidikan Malaysia
[3] Kementerian Dalam Negeri

Sumber : Bank Negara Malaysia, temu bual dengan vendor PKS yang terpilih

[1] CAKNA ialah kemudahan pendanaan bukan hutang untuk membantu kedudukan aliran tunai syarikat, khususnya vendor PKS. Maklumat lanjut mengenai CAKNA boleh didapati melalui https://www.bnm.gov.my/skim-cakna.

bahagian. Usaha berterusan sedang dibuat untuk meningkatkan kecekapan skim (iaitu mengurangkan masa yang diperlukan untuk memproses pengeluaran) serta memperluas skop dan instrumen kemudahan ini. Hal ini berdasarkan maklum balas positif yang diterima mengenai skim tersebut. Melalui tinjauan BNM, vendor yang mengambil bahagian turut mengesahkan bahawa mereka memperoleh manfaat daripada kadar yang kompetitif dan program itu telah membantu mereka dari segi pengurusan aliran tunai perniagaan.

Bagi membantu kontraktor kecil memenuhi keperluan pembiayaan mereka pada peringkat awal kontrak, kerajaan telah memperluas struktur pendanaan CAKNA yang meliputi pendanaan pada peringkat sebelum pelaksanaan projek mulai tahun 2024. Dikenali sebagai CAKNA II, projek dengan nilai sehingga RM1.5 juta akan memperoleh akses kepada kemudahan pembiayaan kontrak[2] bagi menyediakan aliran tunai yang mencukupi untuk menyiapkan projek kerajaan tepat pada masanya. Gambar Rajah 3 meringkaskan penambahbaikan ini serta testimoni pengguna CAKNA.

Pelaksanaan Pengantaraan Berasaskan Nilai (Value-based Intermediation)

BNM terus menyokong usaha industri ke arah inisiatif kewangan berasaskan nilai. Paling ketara, kumpulan kerja untuk Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (Value-based Intermediation Financing and Investment Impact Assessment Framework, VBIAF) telah mengeluarkan kohort ketiga Panduan Sektoral VBIAF untuk mendapatkan maklum balas orang ramai pada bulan Mei 2023. Dokumen ini memberikan panduan secara terperinci berkenaan dengan cara untuk menjalankan penilaian berasaskan impak bagi mengurus risiko alam sekitar, sosial dan tadbir urus (Environmental, Social and Governance, ESG) dalam pelbagai sektor ekonomi. Memandangkan ESG diterapkan dalam keputusan pembiayaan dan pelaburan, bank Islam menyediakan akses pembiayaan untuk PKS yang menyokong amalan perniagaan yang lestari dan bertanggungjawab selain menawarkan peluang kepada PKS untuk mendapatkan bantuan teknikal bagi meningkatkan prestasi alam sekitar dan sosial mereka. BNM juga terus membina kapasiti industri untuk pelaporan impak melalui kerjasama dengan pakar-pakar daripada institusi kewangan antarabangsa.

Rencana 'Merealisasikan Visi Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBI): Lima Tahun Selepas Diperkenalkan' mengupas lebih mendalam mengenai kemajuan pelaksanaan VBI sejak mula diperkenalkan.

Memajukan perdagangan dan perniagaan halal

Institusi kewangan Islam terus menyokong perniagaan halal di Malaysia. Sehingga kini, sembilan institusi kewangan Islam telah memperkenalkan program perdagangan halal yang khusus dengan kerjasama Perbadanan Pembangunan Halal (Halal Development Corporation, HDC). Program ini menawarkan bantuan teknikal dan kewangan bagi menyokong perniagaan halal tempatan menjadi peserta global atau serantau yang berdaya saing, terutamanya dalam sektor-sektor keutamaan di bawah Pelan Induk Industri Halal 2.0 (Halal Industry Masterplan, HIMP 2.0).[3] Pada tahun 2023, bilangan bank Islam yang mengambil bahagian dalam Platform Bersepadu Halal[4] HDC meningkat daripada lima kepada 10 bank Islam.[5] Khususnya, lima daripada bank Islam ini secara kolektif telah menyatakan komitmen untuk pembiayaan tambahan sebanyak RM2.67 bilion bagi menyokong pembangunan industri halal di Malaysia.[6] Selanjutnya, penyelesaian perlindungan khusus juga telah dilancarkan pada bulan September 2023, untuk perniagaan yang diperakui halal. Penyelesaian perlindungan ini bertujuan melindungi perniagaan yang diperakui halal daripada risiko penarikan balik pensijilan halal secara tiba-tiba atau tidak dijangka[7] oleh pihak berkuasa yang berkaitan.[8]

[2] Institusi kewangan yang mengambil bahagian mempunyai pilihan untuk memanfaatkan kemudahan Semua Sektor Ekonomi (All Economic Sector, AES) berjumlah RM200 juta yang diperuntukkan oleh BNM di bawah Dana BNM untuk PKS bagi menyediakan kemudahan CAKNA II kepada kontraktor kecil yang layak.

[3] Makanan dan minuman, farmaseutikal, kosmetik dan penjagaan diri, ramuan, fesyen sederhana, pelancongan perubatan, peranti perubatan, hospitaliti mesra Muslim, perkhidmatan logistik dan kewangan Islam.

[4] Platform Bersepadu Halal ialah pusat sehenti yang ditempatkan di bawah HDC yang menawarkan pelbagai penyelesaian (penyelesaian kewangan, bantuan teknikal dan akses pasaran) kepada PKS yang diperakui halal. Lihat Laporan Tahunan BNM 2021 (Gambar Rajah 12: Ilustrasi Mekanisme Platform Bersepadu Halal). Institusi kewangan Islam yang menawarkan program perdagangan halal khusus tidak semestinya disenaraikan dalam Platform Bersepadu HDC.

[5] Bank Islam Malaysia Berhad, Standard Chartered Saadiq Berhad, Alliance Islamic Bank Berhad, Hong Leong Islamic Bank Berhad, HSBC Amanah Malaysia Berhad, Public Islamic Bank Berhad, CIMB Islamic Bank Berhad, OCBC Al-Amin Bank Berhad, Bank Muamalat Malaysia Berhad dan Bank Perusahaan Kecil dan Sederhana Malaysia Berhad (SME Bank).

[6] Komitmen daripada lima bank Islam itu diumumkan pada the World Halal Business Conference yang diadakan pada bulan Disember 2023.

[7] Hal ini termasuk kos undang-undang, liabiliti pihak ketiga, liabiliti produk dan kos penarikan balik produk.

[8] Jabatan Kemajuan Islam Malaysia, Majlis Agama Islam Negeri (MAIN) dan Jabatan Agama Islam Negeri (JAIN).

Penggemblengan wakaf tunai melalui myWakaf 2.0
Sejak pelancaran myWakaf pada tahun 2017, platform tersebut telah mengumpul lebih RM8.4 juta[9] dana wakaf tunai, dan menyalurkan pembiayaan kepada projek dalam bidang kesihatan, pendidikan dan pemerkasaan komuniti. Penambahbaikan platform ini iaitu myWakaf 2.0 telah dilancarkan semasa Kuala Lumpur Islamic Finance Forum (KLIFF) pada 20 September 2023. Skop dan objektif platform yang dipertingkatkan ini memberikan penekanan yang lebih tinggi kepada pemerkasaan komuniti dan ekonomi. Platform yang dipertingkatkan ini juga mewujudkan sistem pemantauan yang lebih kohesif untuk memantau kemajuan projek. Melalui penambahbaikan ini, inisiatif myWakaf telah berjaya dipertingkatkan lagi melalui pengaturan berbilang bank. Pembinaan 14 mesin pengering kubah solar untuk nelayan dan petani di seluruh negara telah dipilih sebagai projek berbilang bank yang pertama untuk dilaksanakan. Lebih banyak projek akan diumumkan oleh AIBIM dalam tempoh terdekat.

Gabenor Abdul Rasheed Ghaffour bersama-sama anggota AIBIM semasa pelancaran myWakaf 2.0

Rangka Kerja Syariah dan Penggerak Ekosistem yang Kondusif

Peranan Majlis Penasihat Syariah (MPS) Bank Negara Malaysia adalah untuk mengeluarkan ketetapan Syariah dan membincangkan isu-isu kontemporari dalam kewangan Islam
MPS memainkan peranan yang sangat penting dalam pembangunan kewangan Islam di Malaysia. Ketetapan Syariah dan perbincangan mengenai isu-isu kontemporari dalam kewangan Islam yang dikeluarkan oleh MPS memberikan kepastian dalam menjalankan perniagaan kewangan Islam. Hal ini seterusnya menyokong kestabilan kewangan dan keyakinan orang ramai terhadap sistem ini. Pada tahun 2023, MPS terus menangani pelbagai isu yang berkaitan dengan aplikasi Syariah. Ketetapan yang dikeluarkan pada tahun itu memberikan kejelasan tentang kebolehizinan beberapa transaksi dan pengaturan kewangan Islam yang baharu (Gambar Rajah 4), sekali gus membantu menjamin kepastian serta menggalakkan inovasi yang berterusan dalam pembangunan penyelesaian pembiayaan Islam.

Memperkukuh ekosistem tenaga mahir dalam bidang Syariah
Pada tahun 2023, BNM bekerjasama dengan pihak berkepentingan utama untuk membangunkan strategi bagi memperkukuh ekosistem tenaga mahir dalam bidang Syariah. Strategi ini bertujuan meluaskan kumpulan tenaga mahir dan mengukuhkan barisan pelapis MPS dan jawatankuasa Syariah (Gambar Rajah 5). Langkah ini bagi memastikan jawatankuasa MPS dan komuniti Syariah mampu mengikuti perkembangan, inovasi dan perkembangan semasa dalam ekonomi dan sistem kewangan Malaysia. Kefahaman yang mendalam tentang isu-isu ini adalah penting untuk membolehkan mereka menggunakan prinsip Syariah dengan lebih berkesan.

[9] Terdapat sembilan bank Islam yang mengambil bahagian dengan kerjasama 11 MAIN yang menyokong inisiatif ini.

Gambar Rajah 4: Sorotan Keputusan Majlis Penasihat Shariah (MPS) pada Tahun 2023

Inovasi Produk

Pembayaran bagi pembelian emas dan perak melalui platform Skim Beli Sekarang Bayar Kemudian (Buy Now Pay Later) (BNPL)
- Perhiasan emas dan perak tidak tertakluk pada keperluan peraturan pertukaran mata wang (*bai` al-sarf*).
- Kedua-duanya dikategorikan sebagai komoditi dan boleh diurusniagakan secara pembayaran tertunda.

Struktur alternatif bagi kad kredit-i menggunakan prinsip *bai` al-dayn*
- Struktur yang dicadangkan tidak diterima oleh MPS kerana tidak memenuhi syarat-syarat jual beli hutang (*bai` al-dayn*).

Infrastruktur Pasaran

Dematerialisasi sijil global bagi sukuk dan sekuriti hutang tidak tersenarai di Malaysia
- MPS meluluskan cadangan untuk menggantikan sijil global fizikal dengan sijil elektronik.

Mekanisme baharu bagi Kemudahan Kredit Intrahari (Intraday Credit Facility, ICF) berasaskan perjanjian jual dan beli semula (*sale and buy back agreement*, SBBA)
- Penyelesaian ICF boleh dilakukan pada hari yang sama atau pada hari operasi RENTAS yang berikutnya.

Mekanisme baharu bagi Kemudahan Pendanaan bagi Penyelesaian Bayaran Runcit (Funding Facility for Retail Payment Settlement, FRPS)
- MPS meluluskan cadangan mekanisme pemindahan hak milik sekuriti dan serah terima konstruktif dalam transaksi FRPS.

Transaksi pembelian semula dan penukaran Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia (MGII)
- MPS meluluskan cadangan mekanisme bagi pembelian semula dan penukaran MGII untuk membantu kerajaan dalam penstrukturan semula profil hutang dan meningkatkan mudah tunai dalam pasaran.

Kajian tentang asas-asas wang daripada perspektif ekonomi moden dan Syariah
- Bertujuan untuk menyokong penilaian Syariah dalam pembuktian konsep dan pelaksanaan Mata Wang Digital Bank Pusat (Central Bank Digital Currency, CBDC).

Amalan Industri

Kajian semula aplikasi *tawarruq* dalam industri
- Tinjauan landskap berkaitan amalan *tawarruq* dalam industri.
- Bertujuan untuk menjawab persoalan berkaitan sifat *tawarruq* dan menyelaraskannya semula mengikut tujuan asalnya iaitu kemudahan wang tunai.

Penyerahan risiko takaful kepada syarikat insurans
- Pengendali takaful/takaful semula tidak dibenarkan untuk menyerahkan risiko takaful kepada syarikat insurans/insurans semula kecuali dalam keadaan *hajah* (keperluan).

Penerbitan Dokumen Dasar mengenai *Hajah* dan *Darurah*
- Diterbitkan pada 3 Januari 2024, dokumen dasar ini menggariskan keperluan dan kehendak BNM dalam penggunaan *hajah* (keperluan) dan *darurah* (keperluan mendesak).

Amalan dan parameter umum bagi lindung nilai jangkaan
- Lindung nilai jangkaan boleh dilaksanakan untuk mengurus risiko apabila terdapat kebarangkalian yang tinggi bahawa sesuatu transaksi akan berlaku pada masa hadapan.

Ketidakpatuhan Syariah

Pelan pembetulan untuk insiden ketidakpatuhan Syariah (Shariah Non-Compliance, SNC) – penyerahan risiko takaful kepada syarikat insurans
- MPS mengiktiraf kuasa BNM untuk menguatkuasakan hukuman punitif dan tindakan penyeliaan yang sewajarnya apabila menangani insiden SNC.

Insiden SNC – pembiayaan aset dalam pembinaan berasaskan jualan hak bagi kontrak *bai` `inah* (jual dan beli semula)
- Aplikasi jualan hak dalam insiden ini dianggap SNC yang serius kerana pelanggan masih belum mempunyai hak yang mutlak ke atas aset tersebut semasa transaksi berlaku.

Sumber: Bank Negara Malaysia

Gambar Rajah 5: Strategi untuk Memperkukuh Ekosistem Tenaga Mahir Syariah Mulai Tahun 2023

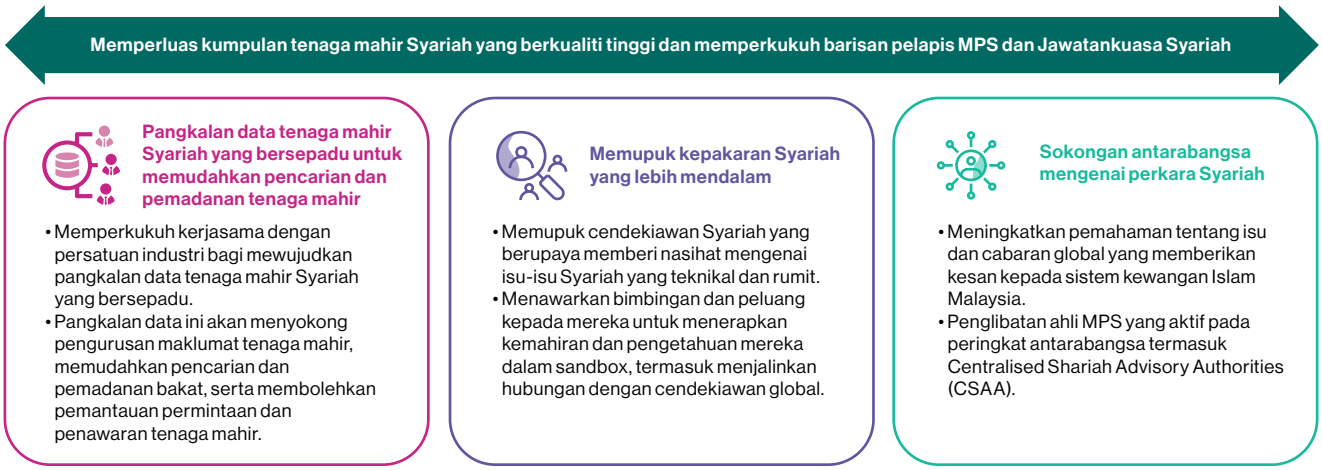

Sumber: Bank Negara Malaysia

Memantapkan Kedudukan Malaysia sebagai Gerbang Antarabangsa bagi Kewangan Islam

Malaysia terus diiktiraf sebagai antara pasaran utama dalam kewangan Islam[10] pada peringkat global. Pada tahun 2023, BNM meneruskan usaha untuk memperdalam pasaran kewangan Islam dan memperkukuh kerjasama antarabangsa dalam kewangan Islam.

Memperkukuh pasaran kewangan Islam Malaysia

Pada tahun 2023, BNM terus memacu pengukuhan pasaran kewangan Islam Malaysia dengan memberikan tumpuan pada usaha membangunkan pasaran pembiayaan bercagar dan pasaran derivatif.

Pada bulan Oktober 2023, BNM menerbitkan Draf Dedahan mengenai Pembiayaan Bercagar Islam untuk mendapatkan maklum balas daripada industri mengenai cadangan peraturan dan keperluan berhubung dengan instrumen kewangan Islam yang digunakan dalam Pasaran Wang Antara Bank Islam (Islamic Interbank Money Market, IIMM). Instrumen ini termasuk transaksi jual dan beli semula (*sell and buyback,* SBBA) dan transaksi komoditi *murabahah* bercagar (*collateralised commodity murabahah*, CCM) yang digunakan untuk mendapatkan dan menyediakan pembiayaan untuk pengurusan mudah tunai dalam IIMM. Peraturan dan keperluan yang dicadangkan bertujuan untuk menggalakkan pengurusan risiko yang mantap dan pematuhan prinsip Syariah oleh bank Islam apabila terlibat dalam transaksi tersebut. Dokumen dasar akan diterbitkan pada tahun 2024.

Pada bulan Disember 2023, *murabahah* bercagar, iaitu instrumen pembiayaan Islam yang dijamin dengan cagaran,[11] telah menerima pengiktirafan berkanun bagi mekanisme penyelesaian penghasilan bersihnya (*close-out netting*) di bawah undang-undang yang berkaitan.[12] Pengiktirafan itu memberikan kepastian dari segi undang-undang berhubung dengan penggunaan mekanisme penyelesaian penghasilan bersih, yang penting untuk menguruskan risiko dalam transaksi *murabahah* bercagar. Mengenai derivatif Islam, ketetapan yang dikeluarkan oleh MPS mengenai kebolehizinan lindung nilai jangkaan tertakluk pada parameter tertentu, dijangka merangsang pembangunan dan mudah tunai dalam pasaran derivatif Islam. Usaha ini bertujuan meningkatkan transaksi patuh Syariah, yang akan terus memperkukuh pasaran kewangan Islam Malaysia.

[10] Malaysia mengekalkan kedudukan pertama dalam penarafan keseluruhan, bagi tahun ke-11 berturut-turut berdasarkan the ICD-LSEG Islamic Finance Development Indicator (IFDI) Report 2023. Malaysia juga menduduki tempat pertama dalam empat subkategori, iaitu prestasi kewangan, tadbir urus, kesedaran dan kelestarian.

[11] Pembiayaan patuh Syariah yang dijamin oleh aset dengan pembiaya mempunyai hak untuk menjual aset tersebut sekiranya pelanggan gagal membayar balik pembiayaan (https://www.bnm.gov.my/-/pengenalan-murabahah-bercagar)

[12] Akta Bank Negara Malaysia 2009, Akta Perkhidmatan Kewangan 2013, Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 dan Akta Penghasilan Bersih Perjanjian Kewangan 2015.

Centralised Shariah Advisory Authorities terus memperkukuh kesalinghubungan global dan menggalakkan pengiktirafan bersama dalam Syariah

BNM telah menubuhkan forum Centralised Shariah Advisory Authorities (CSAA)[13] pada tahun 2018 untuk memupuk kesalinghubungan yang lebih baik dan pengiktirafan bersama dalam Syariah. Sejak itu, forum CSAA telah berkembang menjadi platform yang penting untuk lembaga Syariah pusat. Platform ini memudahkan rangkaian, kerjasama dan perkongsian amalan terbaik dalam kalangan lembaga Syariah pusat. Hal ini membantu memperkukuh keupayaan mereka untuk menangani isu-isu yang baru timbul dalam kewangan Islam. Sehingga kini, terdapat 20 negara dengan lembaga Syariah pusat (2022: 18 negara; 2018: 7 negara) yang mempunyai struktur institusi yang berbeza-beza. Resolusi Syariah yang dibincangkan semasa CSAA juga berfungsi sebagai rujukan bagi badan penetapan piawaian antarabangsa dan organisasi antarabangsa mengenai isu-isu Syariah semasa dan yang baru muncul.

Pada bulan September 2023, mesyuarat CSAA kelima telah dianjurkan secara bersama oleh BNM dan Participation Banks Association of Türkiye (Türkiye Katılım Bankaları Birliği, TKBB) di Istanbul, Türkiye. Mesyuarat tersebut membincangkan perkembangan utama dalam tadbir urus Syariah serta keputusan (fatwa) mengenai isu-isu semasa. Mesyuarat bersetuju untuk memperkukuh tadbir urus CSAA bagi mencapai matlamatnya dengan lebih berkesan dan mendapatkan penyertaan yang lebih meluas daripada negara-negara di seluruh dunia. Mesyuarat itu turut membincangkan kepentingan memasukkan VBI dan pertimbangan kelestarian, iaitu kesan terhadap ekonomi, alam sekitar dan manusia, apabila menentukan ketetapan Syariah (ijtihad).

Mesyuarat dipengerusikan secara bersama oleh Prof. Dr. Ashraf Md. Hashim, Pengerusi MPS BNM dan Prof. Dr. Abdullah Kahraman, ahli lembaga pengarah TKBB Central Advisory (Shariah) Board. Mesyuarat ini dihadiri oleh lebih 50 wakil daripada 15 negara dan mencatatkan bilangan penyertaan tertinggi sejak mesyuarat CSAA yang pertama diadakan.

Anggota MPS BNM *iaitu Datuk Prof. Dr. Akram Laldin dan Dr. Ahmad Basri Ibrahim membentangkan dua kertas utama, masing-masing mengenai 'Shariah Decision-making Framework' dan 'Takaful Operational Framework' BNM. Pembentangan ini menerima maklum balas positif daripada hadirin berhubung dengan liputan rangka kerja yang menyeluruh dan teliti.*

[13] CSAA ialah forum yang ditubuhkan untuk mengukuhkan kesalinghubungan global dan memupuk sikap saling menghormati terhadap pandangan Syariah merentas negara.

Penyertaan yang aktif dalam acara dan platform antarabangsa utama

Sebagai sebahagian daripada komuniti kewangan Islam global, BNM terus menyertai forum antarabangsa dan serantau seperti Islamic Financial Services Board (IFSB), International Islamic Liquidity Management Corporation (IILM) dan OIC-COMCEC Central Banks Forum. Hal ini termasuk penyertaan yang aktif dalam jawatankuasa strategi dan teknikal yang bertujuan untuk membentuk pembangunan piawaian antarabangsa bagi kewangan Islam. BNM juga terus berkongsi ilmu dan kepakaran untuk membina kapasiti badan pengawalseliaan di negara rakan kongsi yang lain (lihat Gambar Rajah 6).

Memupuk kepimpinan industri melalui agenda Malaysia International Islamic Financial Centre (MIFC)

MIFC Leadership Council (MLC) telah ditubuhkan pada tahun 2022 untuk menerajui usaha mengukuhkan tawaran MIFC sebagai gerbang antarabangsa bagi kewangan Islam. Hal ini termasuk meningkatkan daya saing industri kewangan Islam Malaysia, memperdalam hubungan kewangan dan menghasilkan inovasi kewangan Islam yang lebih berkesan.

Pada tahun 2023, MLC menumpukan usahanya untuk mengenal pasti keutamaan dan inovasi strategik untuk dilaksanakan melalui libat urus dengan persatuan dan peserta industri, kementerian, agensi kerajaan dan rakan

Gambar Rajah 6: Kerjasama dan Penyertaan Antarabangsa Utama pada Tahun 2023

Komitmen berterusan ke arah pembangunan pengawalseliaan kewangan Islam global

- Ahli Majlis IFSB, Timbalan Pengerusi Jawatankuasa Eksekutif (sehingga Ogos 2023) dan Ahli Jawatankuasa Teknikal. Butiran lanjut mengenai sumbangan BNM dalam IFSB, rujuk bab 'Libat Urus Antarabangsa'.
- Ahli Lembaga Tadbir IILM, Ahli Jawatankuasa Lembaga Eksekutif, Pengerusi Jawatankuasa Lembaga Audit dan Ahli Jawatankuasa Lembaga Pengurusan Risiko.
  - BNM, bersama ahli-ahli lain telah mempergiatkan usaha untuk mengenal pasti penyelesaian yang berpotensi bagi IILM untuk mengembangkan operasi perniagaannya untuk mengeluarkan instrumen mudah tunai patuh syariah berkualiti tinggi.

Penglibatan yang aktif dalam acara dan platform utama antarabangsa

- Menganjur bengkel '*Promoting Islamic Social Finance and Accelerating the Growth of Halal Value Chain Ecosystem*' di Kuala Lumpur bersama Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries (SESRIC). Program ini ditaja oleh COMCEC Project Funding, dengan usahasama Bank Indonesia, the Saudi Central Bank (SAMA) dan Central Bank of the Republic of Türkiye (CBRT) yang telah dihadiri oleh peserta dari 15 negara.
- Menyertai dua persidangan antarabangsa:
  - Mesyuarat OIC-COMCEC Central Banks Forum ke-lima.
  - Mesyuarat Jawatankuasa Tetap Economic and Commercial Cooperation (COMCEC) Financial Cooperation Working Group ke-19.
- Mempromosikan peranan kewangan Islam dalam memajukan kewangan yang lestari di persidangan Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim (Joint Committee on Climate Change,JC3) dan acara kelestarian antarabangsa iaitu COP28.

Pembinaan keupayaan dan perkongsian ilmu

Libat urus yang berterusan untuk membantu peserta industri dan pihak berkuasa pengawalseliaan negara lain sebagai sebahagian daripada usaha berterusan BNM untuk menggalakkan perkongsian pengetahuan dan pembinaan keupayaan dalam kewangan Islam. Antara negara yang terlibat pada tahun 2023 termasuk Kazakhstan, Türkiye, Rusia dan Uzbekistan.

Sorotan 2024

BNM dengan kerjasama Kementerian Kewangan, agensi kerajaan, pihak berkuasa kawal selia lain dan organisasi pelbagai hala akan menganjurkan Forum Ekonomi dan Kewangan Islam Global (GFIEF) pada 28 – 29 Mei 2024 di Kuala Lumpur. GFIEF akan mengumpulkan barisan panelis antarabangsa dan tempatan terkenal untuk membincangkan isu-isu terkini dalam landskap ekonomi dan sosio-ekonomi semasa untuk pertumbuhan ekonomi Islam pada masa hadapan.

Sumber: Bank Negara Malaysia

BNM menjadi tuan rumah bersama dengan SESRIC dalam penganjuran bengkel 'Promoting Islamic Social Finance and Accelerating the Growth of Halal Value Chain Ecosystem' di Kuala Lumpur, yang disertai oleh delegasi daripada 15 negara.

kongsi strategik yang membentuk sebahagian daripada pihak berkepentingan ekosistem MIFC. Sekretariat yang khusus telah ditubuhkan untuk menyokong peranan MLC, dan usaha sedang dijalankan untuk memperbadankan Sekretariat MLC sebagai entiti bebas yang sah di sisi undang-undang bagi melaksanakan mandatnya dengan fleksibiliti dan kebebasan yang lebih tinggi. MLC akan menggariskan keutamaannya dan strategi yang sepadan dalam Kertas Pendirian (Position Paper) yang akan diterbitkan pada suku kedua tahun 2024. Pengenalpastian Projek Berimpak MLC yang akan merangsang inovasi baharu dan meningkatkan lagi sumbangan kewangan Islam kepada ekonomi bakal dimuktamadkan pada tahun ini untuk dilaksanakan.

Pada peringkat antarabangsa, MLC juga meneruskan advokasi dan penglibatan global untuk membina hubungan yang lebih erat antara Malaysia dengan negara-negara lain. Pada tahun 2023, MLC memberikan tumpuan pada interaksi dengan peserta ekosistem di United Kingdom, Türkiye dan Emiriah Arab Bersatu. Antara lain, MLC meneruskan kerjasama dengan rakan kongsi strategik dalam pasaran ini ke arah memajukan kewangan Islam termasuk dalam bidang seperti kelestarian, fintech Islam, pembangunan pasaran kewangan dan perkongsian kepakaran bagi memupuk kerjasama antarabangsa yang lebih kukuh.

Langkah Selanjutnya

Keutamaan BNM pada tahun 2024 adalah untuk meningkatkan lagi kekukuhan ekosistem kewangan Islam Malaysia. Berikutan sistem kewangan Islam yang terus matang, terdapat potensi besar untuk industri menyokong transformasi ekonomi Malaysia dan menyediakan penyelesaian berkesan yang boleh menangani keperluan ekonomi dan masyarakat pada masa ini dan juga masa hadapan. Bagi tujuan ini, BNM akan terus menumpukan usaha pada tiga bidang yang berikut:

- Menggalakkan inovasi kewangan berasaskan nilai yang menerapkan nilai asas Syariah. Langkah ini akan melibatkan pengoptimuman sumbangan kewangan Islam bagi menyokong keperluan pembiayaan dan perlindungan risiko bagi ekonomi dan juga rantau seiring dengan hasrat Malaysia untuk beralih kepada ekosistem yang lebih hijau dan lestari.
- Menyediakan persekitaran pengawalseliaan dan Syariah yang lebih kondusif untuk mempercepat perkembangan pasaran.
- Memperkukuh tawaran nilai Malaysia secara berterusan untuk memanfaatkan peluang global dan memperdalam pasaran kewangan Islam domestik.

Merealisasikan Visi Pengantaraan Berasaskan Nilai: Lima Tahun Selepas Pengenalan

Strategi Pengantaraan Berasaskan Nilai (Value-based Intermediation, VBI) diperkenalkan oleh Bank Negara Malaysia (BNM) pada tahun 2017.[1] Strategi ini bertujuan untuk mengukuhkan peranan dan keberkesanan institusi kewangan Islam dalam memenuhi matlamat Syariah yang dihasratkan, yang antara lainnya berasaskan kepada mengimbangi penjanaan dan peredaran kekayaan serta menggalakkan keadilan sosial. Hal ini dapat diperoleh melalui amalan, pengendalian dan penyelesaian yang menjana impak positif terhadap ekonomi, masyarakat dan alam sekitar, serta pada masa yang sama mengekalkan pulangan untuk pemegang saham institusi kewangan Islam. VBI berbeza daripada program Tanggungjawab Sosial Korporat (Corporate Social Responsibility, CSR) kerana CSR dijalankan berasingan daripada operasi perniagaan. VBI merupakan usaha kerjasama dengan industri kewangan Islam yang didorong oleh Komuniti Pengamal Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBI Community of Practitioners, VBI CoP).[2]

Kemajuan dan Kesan Setakat ini

VBI yang diintegrasikan ke dalam strategi perniagaan bank-bank Islam telah memberikan sumbangan yang positif kepada individu, isi rumah dan perniagaan termasuk perusahaan mikro. Bank-bank Islam telah menyalurkan sebanyak RM433.8 bilion dalam inisiatif yang selaras dengan VBI antara tahun 2017 hingga 2022.[3] Industri perbankan Islam kekal komited untuk menyelaraskan aktiviti mereka berdasarkan teras strategik VBI untuk meningkatkan lagi kesan positif (lihat Gambar Rajah 1).[4]

Gambar Rajah 1: Evolusi dan Hasil Perjalanan VBI Setakat Ini

Empat fasa pelaksanaan VBI

Berdasarkan laporan VBI Tahun 2022, sebahagian besar VBI CoP beralih daripada fasa 'Pembangunan' ke fasa 'Penglibatan'

Fasa Permulaan
- Komitmen dan sokongan yang jelas terhadap VBI.
- Membangunkan pelan hala tuju bagi pelaksanaan khusus VBI.
- Mempertingkatkan infrastruktur dan pembinaan kapasiti.

Fasa Pembangunan

Menunjukkan integrasi VBI dalam penawaran dan amalan
i. Menawarkan penyelesaian yang selaras dengan VBI.
ii. Menerima pakai amalan perbankan berasaskan nilai dalam penilaian kredit.

Fasa Penglibatan
- Meningkatkan ketelusan berhubung dengan kemajuan strategi pelaksanaan VBI dan pelaporan impak.
- Perkongsian strategik dengan pihak berkepentingan di luar industri perbankan.

Fasa Matang
- Menunjukkan perubahan sepenuhnya dalam tingkah laku dan budaya institusi.
- Campur tangan pengawalseliaan yang minimum melalui aktiviti perniagaan serta keperluan masyarakat dan ekonomi.

Peralihan ke fasa 'Penglibatan' disokong oleh pembangunan dalam tiga aspek:

1. Peningkatan pengamal VBI yang ketara

5 pengasas VBI CoP → Meningkat kepada 16 VBI CoP

2. Tindakan kolektif oleh industri untuk melaksanakan VBI

Integrasi tindakan iklim dalam membuat keputusan
- 10 Panduan sektor VBIAF
- Kumpulan Pelaksana untuk membangunkan kit alat berkaitan CCPT
- Keahlian utama dalam JC3

Inisiatif bersama industri
myWakaf iTEKAD
Inisiatif kewangan hijau VBI

3. Menyelaraskan penawaran ke arah menyampaikan teras asas VBI (Berdasarkan data Laporan VBI tahun 2022)

Minda keusahawanan
RM2.8 bilion untuk menggalakkan usaha keusahawanan dan RM1.1 bilion diperuntukkan untuk sokongan keusahawanan kepada komuniti asnaf.

Pemerkasaan komuniti
RM34.6 bilion penyelesaian pengantaraan kewangan berimpak kepada pembangunan ekonomi seperti kesihatan, perumahan mampu milik dan pendidikan.

Tadbir urus kendiri
Menambah baik operasi dan amalan melalui penerbitan rangka kerja dan perkongsian contohnya, perkongsian ESG dan Triple Bottom Line (TBL) Framework.

Amalan terbaik
Antara lain, terus meningkatkan pengalaman pihak berkepentingan, menyokong celik kewangan dan menganjurkan program kesejahteraan pekerja.

Sumber: Bank Negara Malaysia, Panduan Pelaksanaan Pengantaraan Berasaskan Nilai dan AIBIM (2021) Value-based Intermediation Full Report, (2022) Value-based Intermediation Report: Emerging to Engaging

[1] Kertas Strategi 'Value-based Intermediation: Strengthening the Roles and Impact of Islamic Finance' diedarkan pada 12 Mac 2018 susulan maklum balas daripada industri.
[2] VBI CoP merupakan platform kerjasama yang diperkenalkan oleh bank-bank Islam yang menerajui inisiatif VBI. Anggota pengasas VBI CoP terdiri daripada Bank Islam Malaysia Berhad, CIMB Islamic Bank Berhad, Bank Muamalat Malaysia Berhad, HSBC Amanah Malaysia Berhad dan Bank Pertanian Malaysia Berhad (Agrobank). Sehingga kini, anggota CoP telah meningkat kepada 16 anggota.
[3] Perolehan data oleh VBI CoP diperkenalkan pada awal tahun 2017, semasa ahli pengasas VBI CoP ditubuhkan dan kertas konsep VBI berada pada peringkat maklum balas.
[4] Inisiatif selaras dengan VBI merujuk deposit, akaun pelaburan, kewangan, pelaburan dan aktiviti kewangan sosial.

VBI menggalakkan bank-bank Islam untuk menawarkan produk dan perkhidmatan yang lebih inovatif serta didorong impak. Hal ni terbukti dalam tiga bidang:

- Pertama, tumpuan yang lebih besar kepada pembiayaan karbon sifar bersih dan hijau untuk memastikan landasan yang mampan ke arah ekonomi hijau bernilai tinggi. Berdasarkan laporan VBI terkini yang diterbitkan semasa persidangan Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim (Joint Committee on Climate Change, JC3) pada bulan Oktober 2023, bank-bank Islam telah menyalurkan lebih RM16.5 bilion bagi pembiayaan karbon sifar bersih dan hijau pada tahun 2022, iaitu pertumbuhan lebih 2.3 kali ganda berbanding dengan tahun 2021. Pembiayaan itu antara lainnya disalurkan untuk membiayai bangunan hijau dan projek tenaga boleh diperbaharui. Pada masa ini, pembiayaan ini berada pada 6.5% daripada jumlah pembiayaan oleh bank-bank Islam dan dijangka terus berkembang memandangkan peningkatan keperluan pembiayaan dalam sektor-sektor ini.
- Kedua, lebih banyak peluang telah diterokai untuk menyokong keperluan pembiayaan bagi perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dan perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS). Setakat tahun 2022, bank-bank Islam menyalurkan RM3.4 bilion pembiayaan karbon sifar bersih dan hijau serta pembiayaan RM24.1 bilion untuk pembangunan sosioekonomi[5] khusus untuk PKS dan PMKS; dan
- Ketiga, tumpuan semakin meningkat pada penggemblengan dana dermawan dan dana kewangan sosial (zakat dan wakaf) melalui penyelesaian kewangan campuran. Kewangan sosial memberikan peluang untuk membina daya tahan kewangan dalam kalangan golongan asnaf[6] dan miskin. Sejak tahun 2017 hingga 2022, sebanyak RM411.8 juta telah disalurkan untuk pelbagai jenis zakat, sedekah dan program kebajikan termasuk inisiatif iTEKAD dan myWakaf. Sebagai contoh, iTEKAD telah membantu lebih 6,000 usahawan mikro berpendapatan rendah yang terdiri daripada asnaf dan individu golongan B40.[7] Pelbagai program telah diperkenalkan oleh bank-bank Islam untuk memperkasakan usahawan mikro termasuk khidmat nasihat kewangan, akses kepada pembiayaan mikro, latihan dan bimbingan perniagaan serta bantuan pensijilan halal.

Gambar Rajah 2: Contoh Tawaran Dipacu Impak oleh VBI CoP

Penyelesaian kewangan berteraskan kepada penciptaan impak positif

Semakin banyak bank Islam yang menawarkan pelbagai penyelesaian untuk menjana impak yang berterusan kepada ekonomi, komuniti dan alam sekitar di samping memberikan pulangan kewangan.

Akaun pelaburan impak melabur dalam tenaga yang boleh diperbaharui, pembiayaan hijau, pengangkutan bersih, air bersih dan sanitasi serta sektor lain yang menyumbang kepada usaha mewujudkan bandar dan komuniti yang lestari. Di samping itu, 2.5% daripada pulangan pelaburan akan disumbangkan kepada zakat.

Kemudahan peralihan rendah karbon memberikan sokongan kewangan bagi perbelanjaan modal dan pembiayaan operasi untuk menguatkuasakan amalan lestari merentas pelbagai industri PKS.

Kemudahan pembiayaan untuk pemasangan peralatan solar ditawarkan kepada PKS untuk memudahkan pembelian dan pemasangan peralatan solar di premis perniagaan.

Sumber: AIBIM (2022) Value-based Intermediation Report: Emerging to Engaging dan laman web Bank Islam Malaysia Berhad

[5] Merujuk pembiayaan yang diberikan kepada sektor yang akan menambah baik impak aspek sosial dalam kategori ini, seperti pendidikan, infrastruktur awam, PMKS, dll.
[6] Golongan yang layak menerima sumbangan zakat seperti golongan fakir miskin.
[7] Untuk maklumat lanjut, sila rujuk rencana 'iTEKAD: Pendekatan Ekosistem dalam Memperluas Kewangan Sosial'.

Usaha Progresif yang Dijalankan oleh Peserta Industri

Salah satu usaha utama dalam memaparkan VBI adalah melalui penerbitan Panduan Sektoral Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan berasaskan Nilai[8] (Value-based Intermediation Financing and Investment Impact Assessment Framework, VBIAF) secara kolektif oleh pihak industri. Usaha ini akan membantu pelaksanaan penilaian risiko berasaskan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus (Environmental, Social and Governance, ESG). Setakat ini, tiga kohort panduan sektoral telah diterbitkan untuk memberikan garis panduan khusus sektor yang menilai kesan aktiviti pembiayaan dan pelaburan ke atas 10 sektor.[9] Panduan sektoral ini juga selaras dengan Perubahan Iklim dan Taksonomi Berasaskan Prinsip (Climate Change and Principle-based Taxonomy, CCPT). Pelaksanaan VBI yang berkesan, dilengkapi dengan pemahaman serta penilaian iklim dan alam sekitar yang lebih baik berpotensi untuk menangani isu-isu kontemporari yang dihadapi oleh sistem kewangan dan dunia.

VBI juga telah memperluas pengaruhnya kepada industri takaful. Persatuan Takaful Malaysia (Malaysian Takaful Association, MTA) telah memperkenalkan rangka kerja dan pelan hala tuju Pengantaraan Takaful Berasaskan Nilai (Value-based Intermediation for Takaful, VBIT) pada tahun 2021 dan 2022. VBIT membawa aspirasi untuk mencapai perlindungan inklusif bagi segmen masyarakat yang kurang mendapat akses pada perkhidmatan takaful. Usaha untuk meningkatkan kualiti dan nilai perkhidmatan yang ditawarkan sedang dijalankan, seperti memperluas perlindungan mampu milik kepada golongan miskin pada harga yang lebih rendah dan memperkenalkan ciri sedekah sebagai sebahagian daripada reka bentuk produk.

Sebagai sebahagian daripada keutamaan VBIT, industri takaful juga berhasrat untuk memperbaiki amalan penilaian impak mereka. Sehubungan dengan itu, MTA kini sedang membangunkan Kad Skor Berasaskan Maqasid al-Syariah (Maqasid al-Shariah Scorecard, MSS). MSS akan mengenal pasti penunjuk dan hasil prestasi utama yang selaras dengan nilai-nilai intrinsik kewangan Islam. Beberapa pengendali takaful dijangka menjadi pengguna rintis kad skor ini pada tahun 2024.

VBI juga adalah selaras dengan pergerakan global ke arah ekonomi yang lebih mampan. Matlamat pembangunan ekonomi inklusif, pemuliharaan alam sekitar dan kemajuan sosial adalah sebahagian daripada prinsip Syariah. Matlamat ini bersifat universal, selaras dengan Matlamat Pembangunan Mampan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) 2030 serta sejajar dengan rangka kerja Ekonomi MADANI. Perkembangan baharu seperti pengenalan Panduan Maqasid Al-Syariah oleh Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (Securities Commission Malaysia, SC) pada tahun 2023 dan seruan terhadap komuniti kewangan Islam untuk menerapkan 'konsep *Tayyib* (baik)' mengukuhkan lagi kepentingan meningkatkan penggunaan VBI dalam sektor kewangan. Perkembangan ini memberikan dorongan yang kukuh dan jelas untuk mempercepat pelaksanaan VBI.

Meningkatkan Penggunaan VBI Memerlukan Komitmen Industri yang Berkekalan

Meskipun langkah-langkah positif ini menggalakkan, cabaran seperti kurangnya pemahaman tentang prinsip dan aplikasi VBI dalam kalangan pihak berkepentingan utama, keperluan untuk penjajaran strategi seluruh kumpulan serta keterbatasan data untuk mengukur impak secara tepat masih wujud dan akan memberikan cabaran kepada kemajuan VBI selanjutnya. Oleh itu, lebih banyak usaha perlu dilakukan oleh industri untuk menangani cabaran ini. Antara lain, usaha ini termasuk menilai keperluan pelaburan jangka panjang dalam infrastruktur dan teknologi bersama, seperti memanfaatkan teknologi kewangan (*fintech*) dan kecerdasan buatan untuk menjadikan pengumpulan atau analisis data yang didorong impak sebagai lebih mudah dan lebih berkesan. Peningkatan penzahiran awam dalam pelbagai laporan akan menunjukkan peranan utama industri dalam memenuhi keperluan masyarakat dan ekonomi yang lebih luas. Gambar Rajah 3 meringkaskan peranan pihak berkepentingan dalam memajukan pelaksanaan VBI.

---

[8] Panduan sektoral VBIAF merupakan alat pengurusan risiko berasaskan impak yang terperinci yang memberikan panduan kepada institusi kewangan untuk melaksanakan VBIAF dalam sektor tersebut.

[9] Kohort pertama (minyak sawit, tenaga boleh diperbaharui dan kecekapan tenaga) dan kohort kedua (minyak dan gas, pembinaan dan infrastruktur serta perkilangan) telah diterbitkan pada tahun 2021 dan 2022. Kohort ketiga (pertanian, perlombongan dan pengkuarian, pengangkutan jalan raya dan pengurusan sisa) telah disiarkan untuk perundingan pada bulan Mei 2023 dan akan diterbitkan pada separuh pertama tahun 2024.

BNM komited untuk menyediakan persekitaran penggerak bagi menyokong pertumbuhan VBI. Usaha ini termasuk membangunkan persekitaran kawal selia yang lebih kondusif dan juga akan memudahkan penerapan pelbagai kontrak Syariah. Pada masa yang sama, BNM akan terus memudahkan usaha industri untuk menginovasi serta membangunkan model, penyelesaian dan amalan perniagaan berasaskan nilai yang baharu.

Gambar Rajah 3: Peranan Pihak Berkepentingan dalam Memajukan Pelaksanaan VBI

Badan pengawalseliaan

- Menyediakan bantuan pengawalseliaan yang sesuai bagi pelaksanaan kewangan berasaskan nilai untuk menyokong inovasi dengan lebih baik, seperti kegunaan baharu kontrak Syariah.
- Memudahkan usaha penambahbaikan kualiti dan penggunaan penilaian berasaskan impak.

Pelabur institusi dan pemegang saham

- Peralihan ke arah pelaburan impak yang mewujudkan manfaat alam sekitar dan sosial yang positif.
- Mengkaji peluang pelaburan yang selaras dengan VBI yang ditawarkan oleh institusi kewangan.

Institusi kewangan

- Menyepadukan hasrat nilai syarikat ke dalam operasi dan amalan perniagaan institusi kewangan Islam.
- Meningkatkan perbandingan dan kualiti dedahan termasuk mengkaji infrastruktur dan pembinaan kapasiti yang berkaitan untuk menambah baik pelaporan berasaskan impak.
- Meneruskan usaha inovasi dalam membangunkan model, penyelesaian dan amalan perniagaan berasaskan nilai yang baharu.

Rakan pelaksana

(termasuk perkhidmatan profesional dan entiti tenaga mahir)

- Meningkatkan kerjasama dengan institusi kewangan untuk menyediakan latihan dan bantuan kewangan kepada komuniti yang mudah terjejas.
- Meningkatkan keupayaan bakat secara berterusan melalui peningkatan kemahiran dan infrastruktur pembelajaran.

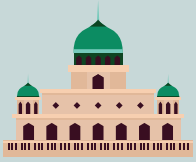

Agensi kerajaan dan negeri

- Memanfaatkan produk dan perkhidmatan yang sejajar VBI bagi merealisasikan agenda dan keutamaan negara untuk meningkatkan prospek ekonomi jangka panjang Malaysia.

Sumber: Bank Negara Malaysia